

Основні нормативні документи НБУ, прийняті протягом жовтня 2025 року

Назва Постанови/документу	№	Дата прийняття	Сутність	Мета/вплив на БСУ
Про затвердження типової форми Договору про підкріплення готівковою іноземною валютою та повідомлення про проведення Національним банком України операцій з підкріплення банків готівковою іноземною валютою	356-рш	01.10.2025	6 вересня 2024 року Єдиний акціонер АТ «БАНК «ПОРТАЛ» прийняв рішення припинити здійснення банківської діяльності без припинення юридичної особи та затвердив План припинення. План припинення здійснення банківської діяльності АТ «БАНК «ПОРТАЛ» погоджений рішенням Національного банку України №356-рш від 01 жовтня 2024 року. АТ «БАНК «ПОРТАЛ» припиняє надання окремих банківських послуг, визначених в частині третій статті 47 Закону України «Про банки і банківську діяльність»: • надання коштів та банківських металів у кредит за рахунок залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів та банківських металів від власного імені, на власних умовах та на власний ризик, а саме: • не здійснює кредитні операції в обсязі, що перевищує обсяг таких операцій, який сформувався на кінець операційного дня 02 жовтня 2024 року; • не надає нових кредитів.	Підтримання стабільності банківської системи
Про встановлення розміру комісійної винагороди за здійснення Національним банком України операції з підкріплення кас банків готівковою іноземною валютою за безготівкову іноземну валюту	357-рш	01.10.2025	Було встановлено такий розмір комісійної винагороди 1) для операції з підкріплення кас банків готівковим долларом США на суму: від 100 до 500 тис. долларів США (включно) – 0,30%; від 500 тис. до 1 млн долларів США (включно) – 0,30%; понад 1 млн долларів США – 0,27%; 2) для операції з підкріплення кас банків готівковим євро на суму: від 100 до 500 тис. євро (включно) – 0,25%; від 500 тис. до 1 млн євро (включно) – 0,24%; понад 1 млн євро – 0,18%	Встановлення розміру комісійної винагороди
Про внесення змін до Положення про визначення пов'язаних із банком осіб	123	02.10.2025	Деякі зміни було внесено до процедури Визначення НБУ пов'язаних із банком осіб, зокрема - до глави 2 розділу II.	Вдосконалення порядку визначення пов'язаних із банком осіб

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	124	03.10.2025	НБУ встановив особливості розрахунку фінансового результату діяльності боржників, що здійснюють господарську діяльність переважно на прифронтових територіях і постраждали внаслідок збройної агресії РФ або стихійного лиха, з метою збереження та розширення доступу до кредитних ресурсів для таких підприємств. Відповідні зміни було внесено до постанови Правління НБУ від 25 лютого 2022 року № 23 "Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп" та затверджених цією постановою Правил роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану. Зокрема, встановлено підхід до оцінки банком спроможності боржника виконувати зобов'язання перед кредиторами, якщо такий боржник здійснює господарську діяльність переважно на території, щодо якої не визначена дата припинення можливості або завершення бойових дій у Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією. За новим підходом банк має право застосовувати прогнозне значення фінансового результату від операційної діяльності боржника, якщо боржник унаслідок воєнних дій або стихійного лиха зазнав значного пошкодження власних або орендованих виробничих основних засобів чи майна. Раніше банки мали використовувати винятково історичні значення фінансового результату за попередні періоди.	Розширення доступу до кредитів для бізнесу на прифронтових територіях
Про здійснення ТОВ "ФК "Ліберті Фінанс" та іншими особами через інтернет-сервіси "KIT Group" ("KIT GROUP") безліцензійної діяльності шляхом надання послуг, які містять ознаки фінансових платіжних послуг без ліцензії та реєстрації	370-рш	09.10.2025	Документ стосується конкретних компаній: ТОВ "ФК "Ліберті Фінанс" та осіб, що діють через інтернет-сервіси "KIT Group". НБУ забороняє їм надавати послуги, що містять ознаки фінансових платіжних послуг, оскільки вони не мають відповідної ліцензії.	Забезпечення дотримання правил роботи на фінансовому ринку

Про внесення зміни до Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні	125	10.10.2025	З 10 листопада 2025 року до розрахунку нормативів обов'язкового резервування не включатимуться примусово вилучені й санкційні кошти. Йдеться про: • примусово вилучені кошти відповідно до Закону України "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів", а також отримані у володіння кошти, що були вилучені відповідно до цього закону; • заблоковані кошти у зв'язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України "Про санкції". Крім того, з 10 грудня 2025 року НБУ виключає з розрахунку обов'язкових резервів залучені банками кредити на строк більше одного року від юридичних осіб-нерезидентів, до складу акціонерів яких входить іноземна держава та/або в статутному капіталі яких частка міжнародних фінансових організацій (МФО) становить не менше 10%. Ураховуючи вищезазначені зміни до розрахунку нормативу обов'язкового резервування за примусово вилученими й санкційними коштами, внесено відповідні зміни до постанови Правління Національного банку України від 25 лютого 2022 року № 23 "Про деякі питання діяльності банків в Україні та банківських груп", що набиратимуть чинності з 10 грудня 2025 року.	Підвищення ефективності регулювання грошово-кредитного ринку в умовах воєнного стану та стимулювання залучення зовнішнього фінансування
--	-----	------------	--	---

Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 25 лютого 2022 року № 23	126	10.10.2025	Відповідно до змін, банки повинні забезпечити зберігання примусово вилучених коштів у національній валюті з дня їх примусового вилучення/отримання до дня їх перерахування у встановленому порядку для зарахування до Державного бюджету України, у повному обсязі на кореспондентському рахунку в Національному банку України понад суму, що зараховується банками у формування обов'язкових резервів. Також банкам необхідно забезпечити зберігання коштів у національній валюті в сумі, не меншій за суму коштів, заблокованих у зв'язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Закону України "Про санкції", з дня, наступного за днем видання відповідного указу Президента України про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо застосування санкцій, до дня закінчення строку дії санкцій/скасування санкцій/стягнення таких коштів у дохід держави в повному обсязі на кореспондентському рахунку в Національному банку України понад суму, що зараховується банками у формування обов'язкових резервів згідно з вимогами Положення № 806 та Рішення № 752- рш.";	Визначення особливостей зберігання банками коштів у результаті застосування ЗУ "Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів", спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)
---	-----	------------	---	--

Про затвердження Змін до деяких нормативно -правових актів Національного банку України з питань врегулювання діяльності у сфері страхування	127	10.10.2025	НБУ оновив низку нормативно-правових актів з питань врегулювання діяльності у сфері страхування. По-перше, оновлено методику розрахунку технічних резервів у Положенні про порядок формування страховиками технічних резервів (Постанова НБУ № 203 від .29.10.2023). Зміни стосуються: - критеріїв застосування спрощень і наближень під час формування технічних резервів; - процедури перевірки достатності резервів збитків; - урахування авансових платежів за договорами страхування під час розрахунку резервів премій та визначення ознак обтяжливості когорти договорів для узгодження підходів із положеннями МСФЗ 17; - оцінки зобов'язань за договорами страховика з іноземними SPV для передавання страхових ризиків; - окремих термінів ("статистичний викид", "комбінований коефіцієнт збитковості" тощо). По-друге, уточнено вимоги щодо підтвердження досвіду роботи фізичних осіб-підприємців, які здійснюють актуарні розрахунки або займаються актуарною діяльністю. По-третє, передбачено можливість подання страховиком протоколу засідання загальних зборів замість виключно протоколу наглядової ради в межах процедури виходу з ринку шляхом виконання страхового портфеля. Технічні резерви за оновленими вимогами мають формуватися, починаючи з 01 січня 2026 року	Приведення нормативно-правових актів Національного банку України у відповідність до законодавства України
Про внесення змін до Правил формування, передачі та обробки структури даних і графічного зображення QR-коду для обміну реквізитами кредитових та миттєвих кредитових переказів	128	11.10.2025	У відмітках додатків 1-4 до Правил формування, передачі та обробки структури даних і графічного зображення QR-коду для обміну реквізитами кредитових та миттєвих кредитових переказів, затверджених постановою Правління Національного банку України від 19 серпня 2025 року № 97, слово “здійснення” замінити словами “обміну реквізитами”.	Приведення нормативно-правового акта НБУ у відповідність до вимог законодавства

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань проведення виїзного та безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайта платіжної інфраструктури	129	20.10.2025	НБУ оновив порядок проведення виїзного та безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайта платіжної інфраструктури з метою приведення його у відповідність до : - ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій Національного банку України з державного регулювання ринків фінансових послуг»; - Положення про пред'явлення вимог та застосування заходів впливу Національним банком України до об'єктів оверсайту платіжної інфраструктури, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 09 травня 2023 року № 61 (зі змінами), оновленого в січні 2025 року. Зокрема, у зв'язку з цим Національний банк: - Уточнив перелік об'єктів оверсайта, виключивши з нього надавачів платіжних послуг та емітентів електронних грошей, які працюють поза межами платіжних систем, оскільки вони перейшли під виключну компетенцію нагляду; - Уточнив систему показників для безвиїзного моніторингу об'єктів оверсайта та порядок проведення безвиїзного моніторингу системно важливих платіжних систем, важливих платіжних систем та важливих технологічних операторів; - Уточнив термін «суттєві відхилення показників діяльності об'єкта оверсайта» під час подання об'єктами оверсайта статистичної звітності до Національного банку; - Запровадив можливість оформлення НБУ матеріалів адміністративного провадження щодо застосування заходів впливу стосовно об'єкта оверсайта у разі виявлення за результатами виїзного / безвиїзного моніторингу порушень ним законодавства України; - Визначив день початку адміністративного провадження в адміністративній справі про застосування заходу впливу до об'єкта оверсайта на підставі результатів проведеного щодо нього моніторингу (із дня складення Національним банком довідки про виявлені порушення законодавства України за результатами безвиїзного моніторингу / довідки про виїзний моніторинг об'єкта оверсайта / акта про створення перешкод проведенню виїзного моніторингу) та порядок направлення зазначених вище документів об'єкту оверсайта; - Уніфікував вимоги та строки щодо оформлення документів за результатами виїзного моніторингу та обміну ними з об'єктом оверсайта.	Приведення порядку у відповідність до актуальних вимог законодавства
---	-----	------------	--	--

Про внесення змін до Інструкції про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті	130	24.10.2025	НБУ оновив порядок виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті через Систему електронних платежів Національного банку (СЕП). Регулятор встановив обов'язок учасників СЕП з 01 квітня 2026 року інформувати користувачів (у передбачений у договорі спосіб), зокрема: - учасник СЕП, який відправляє кошти, повинен інформувати платника про те, що платіжну операцію виконано засобами СЕП, та про її універсальний унікальний ідентифікатор (англійською мовою Unique End-To-End Transaction Reference) (далі – UETR); - учасник СЕП, який отримує кошти, – інформувати отримувача коштів про те, що платіжну операцію виконано засобами СЕП, та про її UETR; - учасник СЕП, який відправляє кошти, – інформувати платника про відхилення платіжної операції іншим учасником СЕП або центром оброблення СЕП (із зазначенням причини) та про її UETR.	Підвищення прозорості платіжних операцій та надання змоги відстежувати етапи їхнього виконання.
Про дотримання пруденційних нормативів небанківськими надавачами платіжних послуг	№ 33-0005/81819	24.10.2025	НБУ надіслав роз'яснення по ряду питань, зокрема: - Щодо порядку визначення загальної суми платіжних операцій для розрахунку середньомісячного обсягу платіжних операцій - Щодо можливості включення до розрахунку капіталу 1 рівня платіжної установи прибутку, отриманого у вигляді безповоротної фінансової допомоги від власника, та/або поворотної фінансової допомоги. - Щодо вимоги пункту 11 розділу II Положення № 64 у частині наявності звіту (висновку) про огляд проміжної фінансової звітності Надавача, складеного незалежним аудитором.	Роз'яснення було надано у зв'язку з численними запитамі небанківських надавачів платіжних послуг

Про внесення зміни до рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш	392-рш	27.10.2025	НБУ розширив перелік бенчмарк-облігацій внутрішньої державної позики, за рахунок яких банки мають змогу покривати частину обсягу обов'язкових резервів . Так, з 28 жовтня 2025 року до переліку бенчмарк-ОВДП буде додано ОВДП з ISIN UA4000237564, перше розміщення якого Міністерство фінансів України здійснило 14 жовтня 2025 року.	Підтримання активності банків на аукціонах Міністерства фінансів України із розміщення ОВДП, що важливо для забезпечення фінансування державного бюджету виключно на беземісійній основі.
Про внесення зміни до Правил роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану	131	27.10.2025	Зміни було внесено до Постанови НБУ № 23 від 25 лютого 2022 року . В пункті 2⁻¹⁸ було змінено перелік підпунктів пункту 165, на які посилається цей пункт Зокрема, п2⁻¹⁸ було викладено в наступній редакції: 2¹⁸. Банки протягом періоду дії воєнного стану та 180 календарних днів після його припинення чи скасування під час застосування вимог підпункту 7 пункту 22 та абзацу першого пункту 27 розділу II, підпункту 25 пункту 165 розділу XVIII Положення № 351 мають право не враховувати факт визнання дефолту банку-боржника/контрагента відповідно до підпункту 1 пункту 164 розділу XVIII, підпунктів 1, 1¹ 10, пункту 165 розділу XVIII Положення № 351 як фактор коригування (пониження) класу цього боржника/контрагента за іншими активами, якщо визнання дефолту банку-боржника/контрагента є наслідком врахування обмежень на проведення операцій відповідно до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18 “Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану” (зі змінами).	Приведення нормативно-правового акта НБУ у відповідність до вимог законодавства

Про внесення змін до Положення про порядок здійснення адміністративного провадження, загальні вимоги до документів і порядок їх подання до Національного банку України в межах окремих процедур	132	29.10.2025	Документом були внесені зміни до Положення, затвердженого постановою Правління НБУ від 29 грудня 2023 року № 200 Зміни передбачали : 1) додаток до Положення, що включає перелік нормативних актів НБУ, після пункту 3 доповнити новим пунктом 3-1 такого змісту: «3-1. Постанова Правління Національного банку України від 06 березня 2022 року № 39 “Про врегулювання діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг, небанківських фінансових груп, учасників платіжного ринку, колекторських компаній та юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації” (зі змінами).»; 2) додаток доповнити новим пунктом такого змісту: «13. Постанова Правління Національного банку України від 30 вересня 2025 року № 122 “Про особливості набуття фінансовою компанією статусу платіжної установи без зупинення діяльності з надання фінансових платіжних послуг”».	Уніфікація процедур адміністративного провадження та актуалізації норм у зв’язку з приведенням у відповідність до вимог законодавства України
Про затвердження Змін до Положення про ліцензування Експортно-кредитного агентства, умови провадження ним діяльності та порядок здійснення державного нагляду за його діяльністю	133	30.10.2025	Документом було внесено зміни до Положення, затвердженого постановою Правління НБУ від 06 січня 2023 року № 1 (у редакції постанови Правління НБУ від 15 грудня 2024 року № 148). Станом на 31.12.2025, експортно-кредитне агентство повинне подати до НБУ звітність та пояснювальну записку до регуляторної звітності, зазначені в підпунктах 3, 4 пункту 138 розділу XIII Положення, з врахуванням нових вимог.	Вдосконалення регулювання та нагляду за діяльністю Експортно-кредитного агентства як страховика зі спеціальним статусом

Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України	134	30.10.2025	Документом було затверджено зміни до : 1) Положення про порядок призначення, здійснення та припинення тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки, затвердженого постановою Правління НБУ від 23 грудня 2023 року № 178; 2) Положення про застосування НБУ коригувальних заходів, заходів раннього втручання, заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, затвердженого постановою Правління НБУ від 25 грудня 2023 року № 183.	Вдосконалення порядку застосування заходів впливу до кредитної спілки та призначення тимчасової адміністрації страховика, кредитної спілки
---	-----	------------	---	--